

บรรณาธิการแถลง

วารสารฉบับนี้เป็นฉบับแรกของปี พ.ศ. 2566 ซึ่งเป็นปีที่ 33 ของการจัดทำวารสาร มีเรื่องที่น่าสนใจหลายเรื่องประกอบด้วย บทบรรณาธิการ เรื่อง **Care of blood donor for sustainable blood supply** ซึ่งได้รับความอนุเคราะห์จากรองศาสตราจารย์ ร้อยเอก แพทย์หญิงปาริชาติ เพ็ญพิกุล หัวหน้าภาควิชาเวชศาสตร์ การธนาคารเลือด คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล ที่ให้การคำแนะนำการให้บริการที่ดีแก่ผู้ที่ตั้งใจมาบริจาคโลหิต ให้ผู้ป่วย ไม่ว่าจะเป็นบริจาคโลหิตได้ตามที่ตั้งใจไว้หรือไม่ก็ตาม ทั้งนี้ เพื่อเป็นการสร้างความประทับใจที่ดีซึ่งจะทำให้ผู้บริจาคโลหิตกลับมาบริจาคโลหิตต่ออีกอย่างยั่งยืน ลดการขาดแคลนได้

สำหรับนิพนธ์ต้นฉบับมี 3 เรื่อง เรื่องแรก คือ เรื่อง **แรงจูงใจในการบริจาคโลหิตของผู้บริจาคโลหิตในจังหวัดภูเก็ต** โดย คุณ เจริญขวัญ อินทรคัมภ์ และคณะ จากภาคบริการโลหิตแห่งชาติ จังหวัดภูเก็ต สภากาชาดไทย ซึ่งได้ศึกษาว่า จากปัญหาการขาดแคลนโลหิต จากการระบาดของโรคโควิด-19 นั้น ถ้าเพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้กลุ่มอายุที่บริจาคโลหิตได้พร้อมทั้งให้ความรู้แก่เยาวชนจะเป็นการคงไว้ซึ่งแรงจูงใจในการบริจาคโลหิตได้อย่างต่อเนื่องและยาวนาน เรื่องที่สอง คือ เรื่อง **การทดสอบแอนติเจน C, E, c, e และ Mi^a บนเม็ดเลือดแดง โดยใช้เครื่องตรวจวิเคราะห์อัตโนมัติ Ortho Vision Max ในผู้บริจาคโลหิตของภาคบริการโลหิตแห่งชาติที่ 3 จังหวัดชลบุรี** โดย คุณศรัญญา พุ่มโพธิ์กลาง และคณะ จากภาคบริการโลหิตแห่งชาติที่ 3 จังหวัดชลบุรี สภากาชาดไทย ซึ่งได้ศึกษาถึงการตรวจหาแอนติเจนดังกล่าว โดยการใช้ยาที่ผลิตโดย ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย สามารถให้ผลที่ถูกต้อง เช่นเดียวกับการใช้น้ำยาจากต่างประเทศ จึงเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายในการตรวจได้ เรื่องที่สาม คือ เรื่อง **การศึกษาประสิทธิภาพของการแช่แข็งและการล้างผลิตภัณฑ์เม็ดเลือดแดงแช่แข็งด้วย**

เครื่อง ACP215 Automated Cell Processor, Haemonetics โดย คุณอำนาจ ศิริวงษ์ และคณะ จากศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย เป็นการศึกษาถึงคุณสมบัติของโลหิตชนิดหาได้ยาก ซึ่งเก็บแช่แข็งไว้ที่อุณหภูมิ -80 °C เมื่อผ่านการล้างเอา glycerol ออกแล้ว พบว่า โลหิตที่ได้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดสามารถนำไปให้ผู้ป่วยที่ต้องการได้อย่างปลอดภัย

นอกจากนี้มีบทความพิเศษ เรื่อง **ความแตกต่างทางพันธุกรรมของหมู่เลือดในกลุ่มผู้บริจาคโลหิตคนไทย** โดย ดร. กัมพล อินทรนุช จากบัณฑิตศึกษา คณะสหเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งได้ศึกษาความถี่ของแอนติเจนระบบต่างๆ ด้วยวิธีการตรวจระดับโมเลกุล สามารถบ่งชี้ความเกี่ยวข้องทางพันธุกรรมของกลุ่มประชากรต่างๆ และยังใช้เป็นแนวทางในการจัดหาโลหิตให้ผู้ป่วยที่มีหมู่เลือดซึ่งหาได้ยากด้วย สำหรับย่อวารสาร คือ เรื่อง **When should RhD-negative recipients be spared the transfusion of DEL red cells to avoid anti-D alloimmunization?** โดย นายแพทย์ธรรพพัฒน์กร สนิทวัชรภิมย์ จากภาควิชาเวชศาสตร์ชั้นสูติฯ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณะผู้จัดทำวารสารหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผู้อ่านทุกท่านจะได้รับความรู้และประโยชน์จากบทความต่างๆ ที่มีความหลากหลายในวารสารฉบับนี้ และสามารถนำไปใช้ในงานบริการโลหิต ทั้งด้านผู้บริจาคโลหิตและผู้ป่วย หากท่านมีบทความหรือเรื่องที่น่าสนใจ ขอเชิญส่งบทความดังกล่าวมาได้ที่ e-mail: nbcjournal@gmail.com ทั้งนี้ เพื่อเกิดประโยชน์ต่อกับงานบริการโลหิตซึ่งมีผลกระทบต่อผู้ป่วย

ศศิธร เพชรจันทร์

บรรณาธิการ

บรรณาธิการแถลง

วารสารโลหิตวิทยาและเวชศาสตร์บริการโลหิตฉบับนี้ เป็นฉบับที่ 1 ประจำปี 2566 ภายในประกอบด้วย บทบรรณาธิการเรื่อง **“บทบาทของยา Methotrexate ในการรักษาโรคมะเร็งทางโลหิตวิทยา”** โดย นายแพทย์ภรณ์รัตน์ น้อยเพิ่ม และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แพทย์หญิงจักรวดี จุฬามณี จากคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้กรุณาบทวนเกี่ยวกับยา methotrexate ทั้งในแง่ประวัติการค้นพบ กลไกการออกฤทธิ์ และการใช้ยาในการรักษาโรคมะเร็งทางโลหิตวิทยา รวมทั้งภาวะแทรกซ้อนอันเกิดจากยาที่สำคัญและข้อพึงระมัดระวังในการใช้ยาขนาดสูง นับว่ามีประโยชน์เป็นอย่างมากสำหรับโลหิตแพทย์ที่ต้องใช้ยานี้ในเวชปฏิบัติ สำหรับบทความพื้นวิชาการ ได้รับความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ธนวัฒน์ รัตนธรรมเมธี จากคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เขียนบทความเรื่อง **“Dissecting poor-risk acute myeloid leukemia with DEK::NUP214”** ทบทวนความรู้เกี่ยวกับบทบาทของ gene DEK, NUP214 และ fusion gene DEK::NUP214 ต่อการเกิดและพยากรณ์โรค AML โดยผู้ป่วย AML ที่ตรวจพบ DEK::NUP214 มักมีพยากรณ์โรคไม่ดี ในอนาคตเมื่อการศึกษาเกี่ยวกับการทำงานของยีนนี้ชัดเจนยิ่งขึ้นอาจนำไปสู่การค้นพบยาใหม่ๆ ที่เพิ่มประสิทธิภาพในการรักษา AML ขึ้นได้

นิพนธ์ต้นฉบับที่ตีพิมพ์ในฉบับนี้มีสองเรื่องได้แก่ **“Estimating duration of leucovorin rescue among patients with non-Hodgkin lymphoma receiving high dose methotrexate therapy”** โดย นายแพทย์ทฤษฎะพงศ์ เนติวงษ์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ยิ่งยง ชินธรรมมิตร จากคณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาลทำการศึกษาทบทวนเวชระเบียนผู้ป่วยที่ได้รับยา methotrexate ขนาดสูง จำนวน 66 ราย แบ่งผู้ป่วยเป็นสามกลุ่มตามระดับอัตราการกรองไตของผู้ป่วยและหาค่าเฉลี่ยของระยะเวลาที่ระดับยา methotrexate ในเลือดของผู้ป่วยลดลงจนต่ำกว่า $0.05 \mu\text{mol/L}$ ในแต่ละกลุ่มและวิเคราะห์หาปัจจัยที่มีผลต่อระยะเวลาดังกล่าว ผลการศึกษานี้จะช่วยแพทย์ที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลที่ไม่สามารถวัดระดับยา methotrexate สามารถคาดคะเน

ระยะเวลาการให้ leucovorin ในผู้ป่วยที่ได้รับยา methotrexate ขนาดสูงได้ นิพนธ์ต้นฉบับเรื่องที่สอง **“Ten-year retrospective review of clinical characteristics and treatment outcomes among Thai adult patients with Hodgkin lymphoma”** โดย นายแพทย์พิลาช พิพิธพร และคณะ จากคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นการศึกษาโดยการทบทวนเวชระเบียนของผู้ป่วยผู้ใหญ่โรคมะเร็งต่อมน้ำเหลืองชนิดฮอดจ์กินที่เข้ารับการรักษามารวมในโรงพยาบาลศรีนครินทร์ระหว่างปี พ.ศ. 2552-2562 จำนวนทั้งสิ้น 84 ราย นำข้อมูลทางคลินิก การรักษา และ ผลการรักษามาวิเคราะห์หาปัจจัยที่อาจมีผลต่อพยากรณ์โรคด้วยวิธี Cox regression และ Kaplan-Meier

รายงานผู้ป่วยในฉบับนี้เป็นเรื่อง **“การติดเชื้อในเด็กภูมิคุ้มกันปกติที่มีอาการมาด้วยก้อนรอบริมฝีปาก”** โดย แพทย์หญิงอรรมภา ตานะโก และคณะ จากคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยรายงานผู้ป่วยเด็กหญิง อายุ 1 ปีพบก้อนที่บริเวณริมฝีปากเป็นระยะเวลา 3 เดือนที่อาการไม่ดีขึ้นหลังได้รับการรักษาด้วยยาปฏิชีวนะ เป็นภาวะที่พบบ่อยและน่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง

ย่อวารสารของฉบับนี้ อาจารย์ แพทย์หญิงลลริมา ภูพัฒน์ จากคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ นำเสนอเรื่อง **“Glofitamab for Relapsed or Refractory Diffuse Large B-Cell Lymphoma”** ซึ่งตีพิมพ์ใน *N Engl J Med.* 2022 Dec 15;387(24):2220-31. ท่านผู้สนใจสามารถอ่านรายละเอียดได้ในคอลัมน์ย่อวารสารด้านใน

คณะผู้จัดทำวารสารฯ ขอเชิญชวนท่านผู้สนใจส่งบทความวิชาการ นิพนธ์ต้นฉบับ และรายงานผู้ป่วยที่น่าสนใจลงตีพิมพ์ในวารสารโลหิตวิทยาและเวชศาสตร์บริการโลหิต เพื่อเป็นการเผยแพร่และแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ในการดูแลผู้ป่วยโลหิตวิทยาในประเทศไทยอันจะยังประโยชน์ให้แก่ผู้ป่วยในประเทศของเราต่อไป

กาญจนา จันทร์สูง
บรรณาธิการ